

NOTA DE FUNDAMENTARE

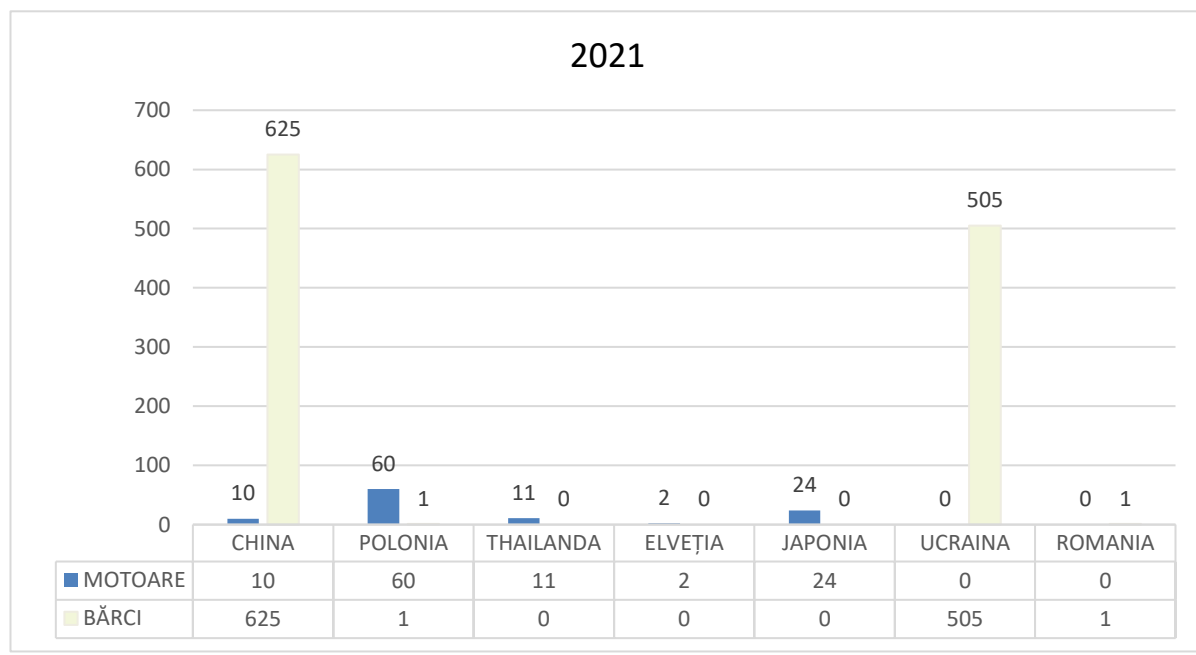
la proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea Reglementării tehnice pentru ambarcațiunile de agrement și motovehiculele nautice

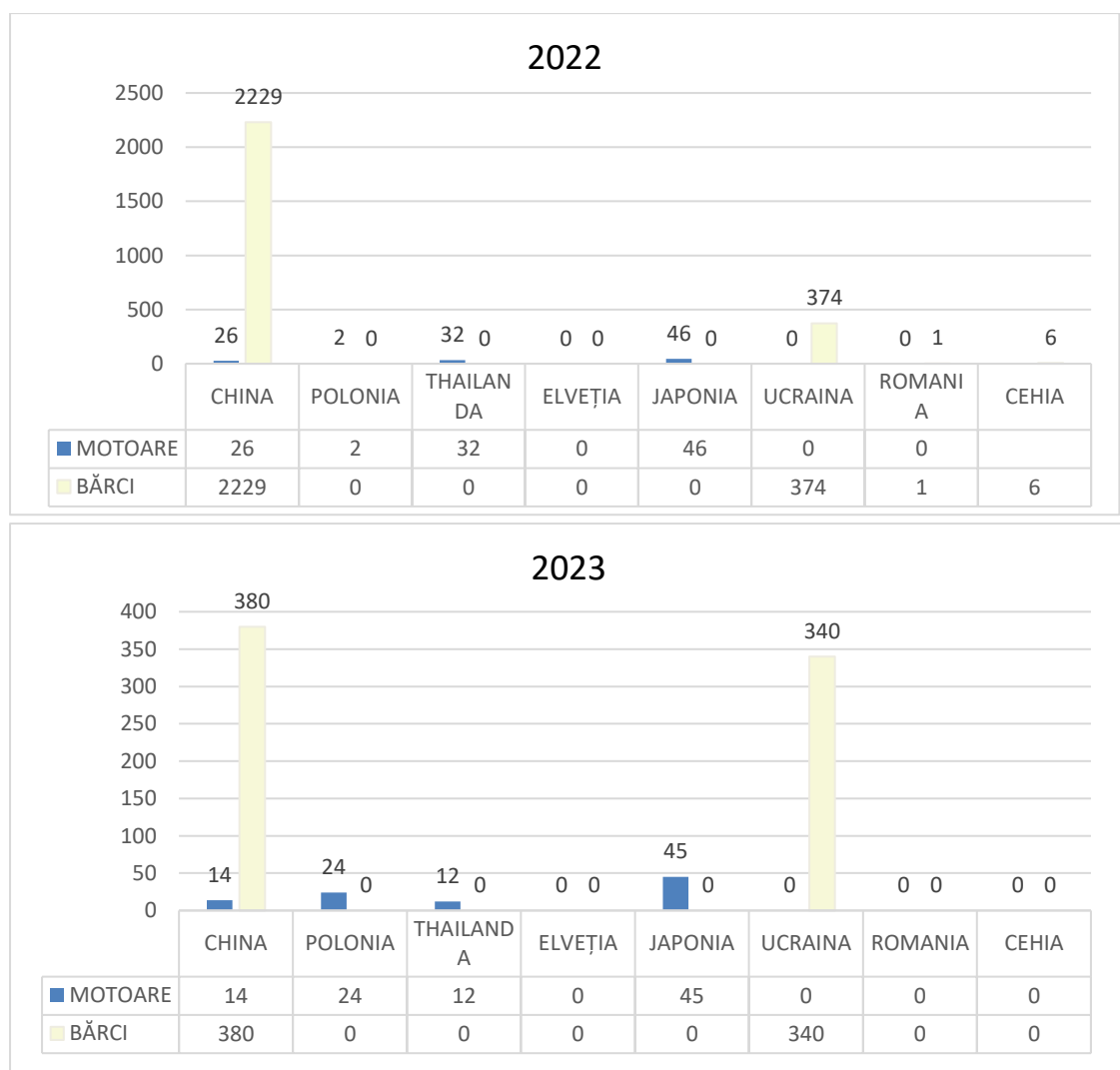
1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Prezentul proiect este elaborat în scopul asigurării cadrului normativ național cu reglementări tehnice aplicabile domeniilor reglementate, potrivit anexei nr. 3 al Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Normele statuate la art. 18 alin. (1) și art. 25 alin. (1) al legii prenotate indică expres obligativitatea evaluării conformității cu reglementările tehnice, iar introducerea/punerea la dispoziție pe piață a ambarcațiunilor de agrement se permite doar dacă acestea satisfac cerințele esențiale care oferă un nivel adecvat de protecție intereselor publice și numai dacă sunt însoțite de documente care atestă conformitatea. Astfel, se urmărește crearea unei piețe interne în vederea armonizării caracteristicilor în materie de siguranță ale ambarcațiunilor de agrement și motovehiculele nautice, cât și pentru eventuala eliminare a obstacolelor privind plasarea produselor, prevăzute în proiect, pe piața Uniunii Europene. Consecvent, prevederile Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, similar vor îmbunătăți funcționarea pieței prin consolidarea supravegherii acesteia în ce privește produselor care cad sub incidența reglementărilor tehnice ce transpun legislația Uniunii Europene, pentru a garanta că numai produsele conforme care îndeplinesc cerințele de garantare a unui nivel ridicat de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța în general, protecția consumatorilor, protecția mediului, sunt puse la dispoziție pe piață. Un alt aspect important de menționat, este incertitudinea privind aplicarea sancțiunilor stabilite de legiuitor în cazul depozitării, plasării pe piață și/sau comercializării produselor, fără certificat de conformitate sau fără declarația de conformitate (a se vedea art. 281 Cod Contravențional). De remarcat, la final și prevederile art. 173 din <i>Acordul de Asociere între RM, pe de o parte, și UE și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele</i>

membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, potrivit căruia Republica Moldova urmează să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura în mod progresiv conformitatea cu obiectivele Uniunii Europene în materie de reglementări tehnice, standarde, acreditare, evaluarea conformității, sistemul de supraveghere a pieții, și se angajează să urmeze principiile și practica prevăzute în *acquis-ul* relevant al Uniunii Europene. Conform angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere RM-UE (anexa XVI), Directiva 2013/53/UE urma să fie transpusă în 2018, fapt care nu a fost realizat. Respectiv, în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 829/2023, în Clusterul 4 Capitolul XIV la acțiunea nr. 70 se prevede elaborarea respectivului proiect de hotărâre, care ar asigura conformarea ambarcațiunilor de agrement.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În perioada 2021-2023, plasarea pe piața internă a produselor identificate sa realizat preponderent prin importul din statele precum România, Cehia, Thailanda, Ucraina, Japonia și China, conform datelor oferite de Biroul Național de Statistică:

Actualmente în Catalogul Naval sunt înregistrate 6252 de unități plutitoare (ambarcațiuni de agrement și motovehicule nautice). Având în vedere că reglementările naționale nu stabilesc rigori de plasare pe piață a produselor vizate, Agenția Navală asigură expertiza tehnică inițială, anuală, de clasificare și specială a acestora.

Potrivit informației prezentate de Agenția Navală:

- ✓ procedura de identificare a ambarcațiunilor de agrement și motovehiculelor nautice se efectuează în bază numărului de înregistrare (nr. de bord), după tipul și clasă, data înregistrării, marca, model și proiect, proprietar (IDNO, adresa de domiciliu);
- ✓ reglementările tehnice aplicabile sunt atestate de starea tehnică a corpului navei și structurii acesteia, starea tehnică a sistemelor de propulsie (motor, vele, vâsle), absența scurgerilor de ulei pe motoare, starea tehnică a semnalizării luminoase și sonore, disponibilitatea mijloacelor de salvare, de stingere a incendiilor și protecției sanitare, inclusiv verificarea actelor ambarcațiunii și a proiectului.

Constatăm că, expertiza tehnică inițială stabilește condițiile obligatorii, norme și cerințe tehnice privind capacitatea de încărcare a mărfurilor și îmbarcare a pasagerilor, puterea maximă și numărul de motoare, suprafața admisibilă a velaturii, zona de navigație (distanța de la coastă), înălțimea valurilor la care nava poate naviga, bordul liber, pescajul, dotarea cu mijloace de salvare și stingere a incendiilor, luminile de semnalizare, echipamentul de navigație sau de altă natură și se stabilește clasa navei. Condițiile și normele stabilite se introduc într-un *certificat*. De fapt, mecanismul utilizat dublează unele proceduri deja respectate de producător, fapt ce reprezintă o povară atât pentru autoritățile publice, cât și pentru importatori.

Odată ce la nivelul Uniunii Europene au fost instituite reglementări tehnice și de calitate pentru ambarcațiunile de agrement și motovehiculele nautice, asigurarea expertizei tehnice inițiale efectuate de Agenția Navală dublează sarcina. Pe de altă parte, în lipsa unor reglementări există și riscul ca unele produse neconforme să ajungă pe piața internă a Republicii Moldova.

Raționalitatea intervenției la nivelul Uniunii Europene a fost de a garanta libera circulație a produselor, astfel ca aceste să asigure că respectă cadrul normativ și, prin urmare, îndeplinesc cerințele care garantează un nivel ridicat de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța în general, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, protecția mediului, a siguranței publice și a oricăror alte interese publice protejate de legislația respectivă. Asigurarea aplicării cu strictețe a unor astfel de cerințe este esențială pentru protecția adecvată a acestor interese și pentru a crea condiții în care să fie stimulată concurența loială pe piața mărfurilor.

Cadrul normativ național nu identifică reglementări tehnice potrivit cărora se stabilește conformitatea ambarcațiunilor de agrement și motovehiculelor nautice, cât și modul de supraveghere a pieții. Ajustarea reglementărilor naționale conform standardelor instituite la nivelul Uniunii Europene vor contribui atât la siguranța și protecția vieții umane, cât și la protecția drepturilor consumatorilor.

De remarcat că, odată ce normele naționale vor institui reglementări tehnice identice celor vizate în actele Uniunii Europene, vor fi create premise pentru accesul producătorilor autohtoni la piața Uniunii.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul stabilește că ambarcațiunile de agrement, motovehiculele nautice și componentele acestora pot fi puse la dispoziție pe piață sau puse în funcțiune, doar dacă nu pun în pericol sănătatea și siguranța persoanelor, și îndeplinesc

cerințele aplicabile stabilite. Toate ambarcațiunile, componentele desemnate și motoarele de propulsie fac obiectul marcajului CE. Marcajul demonstrează conformitatea produsului respectiv cu condițiile tehnice relevante. Pentru a furniza informații clare despre mediul de funcționare acceptabil al ambarcațiunilor, denumirile categoriilor de proiectare a ambarcațiunilor se bazează numai pe condițiile de mediu esențiale pentru navigație, și anume forța vântului și înălțimea semnificativă a valurilor. Patru categorii de proiectare, și anume A, B, C și D, precizează intervale de forță a vântului și de înălțime semnificativă a valurilor pentru proiectare cu note explicative.

Produsele sunt însoțite de Declarația de conformitate UE, care este tradusă în limba română (în cazul importului). Grupurile identificate asupra cărora proiectul va avea impact sunt producătorii, importatorii, distribuitorii de ambarcațiuni și consumatorii acestor produse.

De asemenea, au fost explicați termenii noi utilizați precum „ambarcațiune construită pentru utilizare proprie”, „lungime a corpului”, „importator privat” și „motor de propulsie” pentru a acoperi soluțiile inovatoare specifice acestui sector și pentru a facilita înțelegerea și aplicarea uniformă a Reglementărilor tehnice.

Complementar sunt identificate următoarele cerințele esențiale pentru produsele identificate:

- un număr de identificare pentru fiecare ambarcațiune;
- proiectarea și construcția potrivit modulelor stabilite, astfel încât să diminueze riscul de cădere peste bord și alte aspecte importante;
- asigurarea unei vizibilități normale;
- un manual scris în limba română, în scopul asigurării utilizării produsului în condiții de siguranță;
- structura, stabilitatea și flotabilitatea suficientă în dependență de categoria de proiectare;
- privitor la emisiile de gaze de eșapament produse de motoare;
- privitor la nivelul de zgomot produs.

Totodată, luând în considerare că anumite sarcini pot fi îndeplinite numai de producător, este necesar să se facă distincția clară între producător și operatorii din avalul lanțului de distribuție. De asemenea, este necesar să se facă o distincție clară între importator și distribuitor, deoarece importatorul introduce produse din țări străine. Astfel, importatorul ar trebui să se asigure că respectivele produse sunt conforme cu cerințele aplicabile din Republica Moldova. Este necesar să se garanteze că produsele identificate care intră pe piața internă sunt conforme cu toate cerințele tehnice aprobate. Prin urmare, sunt prevăzute dispoziții care să

impună importatorilor obligația de a se asigura că produsele pe care le introduc pe piață internă corespund cerințelor aplicabile și că nu introduc pe piață produse care nu îndeplinesc cerințele respective sau prezintă riscuri. Nu în ultimul rând pentru a contribui la protecția mediului sunt prevăzute reglementări privind emisiile de gaze de eșapament ale motoarelor. Proiectul propus vizează și procedura de notificare pentru organismele de evaluare a conformității și modul de supraveghere a pieții.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Opțiuni alternative nu au fost analizate, or instituții naționale care să aprobe condițiile tehnice care să garanteze un nivel ridicat de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța în general, protecția consumatorilor, protecția mediului la moment, nu sunt atestate pe teritoriului Republicii Moldova. Majoritatea produselor vizate sunt importate (informația BNS: în perioada 2021-2023 au fost importate 287 de motoare pentru propulsia navelor și 4473 de bărci) și potrivit datelor prezentate de Agenția Navală se atestă o creștere de interes a domeniului (6252 de unități înregistrate). În acest sens, este important de a interveni în cel mai scurt timp pentru protejarea securității umane și protecției consumatorului.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
La nivel de minister va fi necesar de instituit prin ordinul ministrului comisia de recomandare, care va asigura procesul de recunoaștere a organismelor de evaluare a conformității. Recunoașterea se va face în baza ordinului ministrului, complementar la necesitate datele pot fi transmise Comisiei Europene sau altor persoane interesate. În cazurile de neîndeplinire a cerințelor recunoașterea organismului va fi retrasă. La fel este imperativ necesar de a asigura monitorizarea și eficiența actului propus, în scopul omiterii riscurilor/neconformităților atestate. Ultimele pot prezenta riscuri pentru sănătatea sau siguranța persoanelor, a bunurilor sau a mediului.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Prezentul proiect nu are impact negativ asupra bugetului de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Producătorii, importatorii, distribuitorii de ambarcațiuni precum și utilizatorii produselor care nu posedă marcajul CE, declarația de conformitate vor resimți impactul proiectului. Astfel, pot surveni costuri aferente pentru:

1. producători, deduse din: - elaborarea documentației tehnice a produsului (instrucțiuni, informații de siguranță): de la 10000 lei (o singură dată), 100-200 lei în dependență de serviciile tipografice per unitate; - certificarea produsului efectuat de organizația notificată (declarația de conformitate): variază în dependență de produs de la 1000 lei*; - plasarea pe produs a informației și marcajelor relevante (nr. de identificare, denumirea): 100-200 lei în dependență de serviciile tipografice per unitate (QR Code)*. 2. importatori, deduse din: - asigurarea traducerii actului de conformitate, altor documente conexe: 100-200 lei per unitate*; 3. distribuitori, deduse din: - expertiza produselor, care nu posedă marcajul CE, declarația de conformitate variază în dependență de produs de la 1000 lei*. <i>* Remarcă: costurile indicate supra au fost preluate prin analogie din resursele informaționale plasate pe paginile web ale organismelor de certificare (recunoscute) pentru produsele care sunt supuse certificării obligatorii. Respectiv, costurile pot devia.</i>
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul urmărește ca ambarcațiunile de agrement, motovehiculele nautice, componentele acestora să fie puse la dispoziție pe piață sau puse în funcțiune, doar dacă nu pun în pericol sănătatea și siguranța persoanelor și să îndeplinească cerințele aplicabile stabilite, inclusiv cu respectarea progreselor tehnologice, care vizează îmbunătățirea performanțelor ecologice, astfel încât emisiile de gaze de eșapament să fie reduse considerabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Proiectul va contribui la obiectivele stabilite în vederea protecției consumatorului. Urmare a identificării de către Agenția Navală a unui produs neconform plasat pe piață internă acesta va fi retras. Totodată, mecanismul dat va fi aplicat și în cazul sesizării din partea autorităților relevante din statele străine.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul transpune parțial: - Directiva 2013/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie privind ambarcațiunile de agrement și motovehiculele nautice și de abrogare a Directivei 94/25/CE. Obiectivul urmărit de actele europene este de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății și siguranței umane, și protecția mediului, garantând în același timp funcționarea pieței interne a Uniunii Europene prin stabilirea unor cerințe armonizate pentru produsele vizate. Actul prenotat nu a fost transpus anterior în cadrul normativ național, în acest sens în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, a fost elaborat tabelul de concordanță pentru actul Uniunii Europene transpus. Prevederile nepreluate din Directiva Uniunii Europene nu sunt aplicabile pentru Republica Moldova.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul de hotărâre creează cadrul normativ necesar aplicării Directivei 2013/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie privind ambarcațiunile de agrement și motovehiculele nautice și de abrogare a Directivei 94/25/CE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern a fost supus consultărilor publice și avizării de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în implementarea hotărârii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele instituții sunt vizate: <i>Avizare:</i> - Cancelaria de Stat: aviz nr. 14-93-8841 din 05.08.24; - Ministerul Afacerilor Externe: aviz nr. DI/3/041.1-8984 din 28.08.24; - Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Vamal): aviz nr. 18-69-8545 din 29.07.24; - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (inclusiv MOLDAC): aviz nr.16/1-2524 din 07.08.24; - Ministerul Mediului: aviz nr. 13-05/2295 din 14.08.24; - Ministerul Afacerilor Interne: aviz nr. 38/3823 din 25.09.24;

- Centrul de Armonizare a Legislației: aviz nr. 31/02-126-8998 din 09.08.24 privind declarația de compatibilitatea;
- Consiliul Concurenței – aviz DJ-06/646-1420 din 01.09.24;
- Agenția Navală: aviz nr. 03-301 din 13.08.24;
- Centrul Național de Acreditare (MOLDAC): aviz nr. 24/465_DE-4 din 04.09.24.

La fel, proiectul a fost transmis spre consultare Organismelor de evaluare a conformității acreditate, mediului de afaceri și altor părți interesate, în urma cărora au fost recepționate:

- aviz nr. 38-78-9180 din 14.08.24 al Grupului de Lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător;
- aviz nr. 04-02/190 din 05.08.24 al Institutului de Standardizare din Moldova;
- aviz nr. 35/18-2-6381 din 09.08.24 Inspectoratului General al Poliției de Frontieră;
- aviz nr. 190 din 09.08.24 al Portului Fluvial Ungheni.

Avizele prenotate au fost reflectate în sinteză și parțial luate în considerare la definitivarea proiectului.

Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind consultarea proiectului poate fi accesat pe portalul web oficial al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe portalul guvernamental https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12908.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei juridice și expertizei anticorupție în conformitate cu prevederile art. 36 și art. 37 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, respectiv:

- constatările expertizei juridice, prezentate în avizul Ministerului Justiției nr. 04/2-8360 din 13.09.24 au fost reflectate în sinteză și luate în considerare la definitivarea proiectului;
- raportul de expertiză anticorupție nr. EHG24/9982 din 13.09.24 întocmit de Centrul Național Anticorupție, identifică că proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul nu contravine legislației naționale.

Actul propus se alătură eforturilor statului de a atinge obiectivele stabilite prin Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a

conformității și Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Serviciul Vamal se va asigura ca produsele importate să corespundă cerințelor actului propus.

Agencia Navală se va asigura că produsele puse la dispoziție pe piață sau puse în funcțiune pe teritoriul Republicii Moldova corespund prevederilor proiectului, respectiv în cazul neconformității acestora va fi interzis comercializarea/utilizarea acestora, după caz.

Ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale prin ordinul conducătorului va aproba lista standardelor naționale care adoptă standarde europene armonizate, ale căror referințe au fost publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Persoanele interesate se vor adresa la un organism de evaluare acreditat în scopul eliberării certificatului de conformitate și aplicării marcajului SM. În acest scop, la nivel de minister se va institui comisia de recomandare a recunoașterii organismelor de evaluare a conformității. La rândul său, Centrul național de acreditare (MOLDAC) va publica ordinul conducătorului ministerului privind recunoașterea organismelor de evaluare, abilitate cu dreptul de a certifica produsele conforme.

Secretar general

Angela ȚURCANU